

Pedagogický výzkum

Zuzana Králíková, 322659

Výzkum

- Výzkum – je systematický způsob řešení problémů, kterým se rozšiřují hranice vědomosti lidstva. Výzkumem se potvrzují či vyvracejí dosavadní poznatky, anebo se získávají nové poznatky
- Pedagogický výzkum – směřuje k řešení pedagogických problémů a k rozšiřování poznatků o pedagogických jevech

Etapy výzkumu

- **Stanovení výzkumného problému** – výzkumník v něm přesně formuluje, co chce zkoumat, dále si stanoví koho chce zkoumat, kdy a v jakých situacích ho chce zkoumat
- **Informační příprava výzkumu** – studium informačních zdrojů, konzultace s odborníky
- **Příprava výzkumných metod** – výzkumník si musí promyslet jak (čím) bude na výzkumnou otázku odpovídat, musí si vybrat vhodnou výzkumnou metodu a v rámci ní výzkumný nástroj, používání výzkumného nástroje si musí alespoň na malém souboru lidí vyzkoušet, musí zjistit, zda výzkumný nástroj funguje v daných podmínkách a zda produkuje očekávané údaje. Tato fáze se nazývá předvýzkum

Etapy výzkumu

- **Sběr a zpracování údajů** – údaje se registrují, zapisují, nahrávají apod. a potom zpracují do tabulek nebo grafů
- **Interpretace údajů** – sesbírané údaje je potřeba vysvětlit, dát je do vztahu s dosavadním poznáním a uvést jejich využití v praxi
- **Psaní výzkumné zprávy** – výzkum téměř vždy končí písemným informováním o jeho průběhu a výsledcích, popisuje se výzkum od začátku do konce

Schéma pořadí a trvání etap výzkumu

Časový interval	1	2	3	4	5	6	7	8	
Stanovení výzkumného problému	→								
Informační příprava	→								
Příprava výzkumných metod			→						
Sběr a zpracování údajů				→					
Interpretace údajů					→				
Psaní výzkumné zprávy				→					

2 základní druhy výzkumu

- kvantitativní výzkum
- kvalitativní výzkum

Kvantitativní výzkum

- Výzkumník definuje proměnné a formuluje pracovní hypotézu, kterou pak při vlastním empirickém výzkumu ověřuje, potvrzuje nebo vyvrací
- Často se řeší jeden nebo více problémů
- Relativně velké množství zkoumaných

- Proměnné – se definují, identifikují, pozorují, měří, manipuluje se s nimi, sledují a vysvětlují se vztahy mezi nimi; proměnou se označuje prvek zkoumání, který nabývá různé hodnoty, mění se (věk, intelligence, délka praxe učitele,...)
- Hypotéza – rozumí se předpoklad, tvrzení, podmíněný výrok o vztazích mezi dvěma či více proměnnými, chápe se jako odpověď na výzkumnou otázku, musí být ověřitelná a měla by obsahovat dvě alternativy (platí – neplatí)

Výzkumné metody

- Pozorování
- Škálování
- Dotazník
- Interview
- Obsahová analýza textu
- Experiment

Výzkumné metody

- Výzkumná metoda má jisté vlastnosti, které je potřeba při jejím používání dodržet – validitu a reliabilitu
- Validita – schopnost výzkumného nástroje zjišťovat to, co zjišťovat má, jedná se o platnost či pravdivost, je nejdůležitější vlastností výzkumného nástroje
- Reliabilita – přesnost a spolehlivost výzkumného nástroje, pokud je vysoká při opakovaném měření téže proměnné bychom měli dojít k podobným výsledkům

Kvalitativní výzkum

- Vyžaduje velmi dobrou orientaci ve zkoumané oblasti, předvídavost a přizpůsobivost
- Realizace výzkumu pomocí delšího a intenzivnějšího kontaktu s terénem nebo situací jedince či skupiny, zaměřuje se na porozumění chování lidí v přirozeném prostředí
- Snaha získat jednotný pohled na předmět studie, na přímá a nepřímá pravidla, která fungují v dané oblasti
- Využívá se prepisů terénních poznámek z pozorování a rozhovorů, fotografií, audiozáznamů a videozáznamů, deníků, osobních komentářů,...
- V průběhu výzkumu se vynořují hypotézy
- Cílem je objasnit, jak se lidé v daném prostředí a situaci chovají, proč jednají určitým způsobem, jak organizují své každodenní aktivity a interakce
- Menší množství zkoumaných (žák, třída, škola)

Výzkumné metody

- Pozorování
- Etnografické interview

Další druhy pedagogického výzkumu

- **Rozlišení dle následujících faktorů :**
- **míra obecnosti**
 - základní – badatelský výzkum, cílem je obohatit vědění, řeší klíčové problémy
 - aplikovaný – cílem je využití výsledků v praxi, řeší konkrétní problémy praxe
- **vztah ke skutečnosti**
 - teoretický – využívá abstrakce, analýzy, syntézy, modelů atd., nepracuje s konkrétními daty
 - empirický (praktický) – spojení s praxí, realitou, exaktní metody, konkrétní poznatky
- **zaměřenost způsob využití**
 - akční – reaguje na určitou potřebu, na dílčí problém praxe; směřuje přímo do praxe; řeší je učitelé, ředitelé; na škole, v kraji
 - strategicko-koncepční – podklady pro rozhodování a dlouhodobé plánování, teoretický, ale opřen o empirický výzkum, směřován obecněji a s širším časovým horizontem

- **komplexnost objasňování**
 - monodisciplinární – používá teorie a nástroje jedné disciplíny
 - interdisciplinární – integrace poznatků a přístupů vícera disciplín
 - transdisciplinární – řešení problému se skládá jako mozaika pohledů všech disciplín, které mají k řešení problému co říci
- **účelovost**
 - deskriptivní – charakterizuje, popisuje stav
 - diagnostický – charakterizuje stav (úroveň, příčiny) a dává doporučení
 - explorativní – heuristické, odhalení nového
 - explikativní – co je a proč, potvrzení správnosti hypotéz
 - evaluační – hodnotící
- **prostředí realizace výzkumu**
 - laboratorní – realizovaný v laboratorních podmínkách
 - terénní (přirozený) – přímo na školách

Děkuji za pozornost